

Warszawa, dnia 9 sierpnia 2017 r.

Stanowisko
Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu
Krajowej Rady Radców Prawnych

Radca prawny w zapytaniu przesłanym pocztą elektroniczną w dniu 27 lipca 2017 r. zwróciła się z pytaniami dotyczącymi możliwości kontynuowania spraw przydzielonych jej „z urzędu” przez dziekana rady w sytuacji gdy staje się czasowo osobą bezrobotną:

1. Czy radca prawny zarejestrowany w Urzędzie Pracy **jako osoba bezrobotna**, może **kontynuować** prowadzenie spraw gdzie został ustanowiony **pełnomocnikiem z urzędu** (sprawy są w toku), w czasie gdy aktywnie wykonywał zawód?
2. Czy **nie będąc zatrudnioną**, ani na podstawie umowy o pracę, czy też na umowę cywilnoprawną, lub też nie prowadząc działalności gospodarczej, **mogę prowadzić sprawy urzędowe** przydzielone mi przez OIRP?
3. Czy **będąc osobą bezrobotną** powinnam w dalszym ciągu **uiszczać składkę członkowską** czy też zawiesić wykonywanie zawodu z uwagi na status osoby bezrobotnej, i tym samym zaprzestać opłacać ww. składkę?

Pytająca opisała, że do końca lipca 2017 r., jest zatrudniona na umowę o pracę. Z dniem 31 lipca umowa o pracę kończy się. Po zakończeniu umowy o pracę, planuje zarejestrować się w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna. Przewiduje, iż jej okres przebywania na "bezrobociu" będzie wynosił około 3 miesiące. Status osoby bezrobotnej, jest jej konieczny do tego, aby otrzymać środki pieniężne na rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie kancelarii radcy prawnego.

Od października 2016 r., zostały jej przydzielone 2 sprawy urzędowe przez OIRP.

Czy mając status osoby bezrobotnej, może kontynuować prowadzenie spraw urzędowych? Czy będąc osobą bezrobotną powinna w dalszym ciągu uiszczać składkę członkowską czy też zawiesić wykonywanie zawodu z uwagi na status osoby bezrobotnej, i tym samym zaprzestać opłacać ww. składkę?

Czy nie będąc zatrudnioną, ani na podstawie umowy o pracę, czy też na umowę cywilnoprawną, lub też nie prowadząc działalności gospodarczej, może prowadzić sprawy urzędowe przydzielone jej przez OIRP?

Dokonując oceny przedstawionego zagadnienia należy mieć na uwadze następujące akty prawne obowiązujące radców prawnych o charakterze powszechnym i obowiązującym wewnątrz samorządu radców prawnych:

- 1) Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822 z późn. zm.)
– w szczególności art. 118 § 3;
- 2) ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 233 z późn. zm.) – w szczególności art. 8;
- 3) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065 z późn. zm.) – w szczególności art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. h;
- 4) uchwała Nr 152/VII/2010 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 15 października 2010 r. w sprawie wyznaczania radców prawnych do prowadzenia spraw z urzędu
– w szczególności § 1 ust. 1;
- 5) uchwała Nr 7/VIII/2010 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie wysokości składki członkowskiej (-) – w szczególności § 8 ust. 1 pkt 2.

W 2016 roku Sąd ustanowił pełnomocnika w osobie radcy prawnego a dziekan rady wyznaczył radcę prawnego do prowadzenia sprawy „z urzędu”. Zgodnie z przepisem przywołanym w pkt 4 i § 2 ust. 1 Regulaminu postępowania (-) spraw z urzędu, stanowiącego załącznik do tej uchwały, dziekan wyznacza radcę prawnego **spośród wszystkich radców wykonujących zawód** w jednej (lub kilku) formie przewidzianych w art. 8 ustawy cyt. w pkt 2. I taka sytuacja miała miejsce w przypadku pytającej, pozostającej wtedy w stosunku pracy. Sprawa prowadzona jest nadal przed sądem gdyż nie jest jeszcze zakończona, natomiast pytająca z dniem 31 lipca 2017 r. utraciła zatrudnienie.

Prowadzenie spraw „z urzędu” uznawane jest za **quasi zlecenie**, za realizację którego radca prawny nie otrzymuje co prawda cyklicznego wynagrodzenia lecz, co do zasady, otrzymuje wynagrodzenie dopiero po prawomocnym zakończeniu postępowania i wyegzekwowaniu należnego wynagrodzenia od przeciwnika procesowego lub ze Skarbu Państwa. Pytająca wskazuje, że sprawa jest nadal w toku a jej status bezrobotnego ma mieć miejsce od dnia 1 sierpnia 2017 r. „przez około 3 miesiące”.

Zgodnie z przepisami wskazanymi w pkt 3 – osoba bezrobotna, aby uzyskać ów status i go utrzymać, **nie może wykonywać** „innej pracy zarobkowej” przez co rozumie się w szczególności zlecenie (niezależnie od kwoty umówionego wynagrodzenia), a także nie może uzyskiwać miesięcznie przychodu „z innego tytułu” powyżej kwoty 1.000,00 zł (1/2 płacy minimalnej). Rozważenia zatem wymaga - czy samo dalsze prowadzenie sprawy z urzędu po dniu 31 lipca 2017 r. przesądza o braku możliwości nabycia statusu bezrobotnego czy dopiero ewentualne **uzyskanie wynagrodzenia** z tego tytułu w trakcie posiadania statusu bezrobotnego (i to w kwocie powyżej 1.000,00 zł) spowoduje utratę statusu bezrobotnego?

Pod rozwagę należy wziąć, w przypadku stwierdzenia kolizji dalszego prowadzenia sprawy ze statusem bezrobotnego, wystąpienie przez radcę prawnego o **zwolnienie jej przez sąd** z dalszego prowadzenia sprawy „z ważnych przyczyn” określonych w przepisie przywołanym w pkt 1 niniejszego stanowiska. Utrata zatrudnienia (w żaden sposób nie związanego z urzędówką) może wg sądu **nie być ważną przyczyną zwolnienia** z obowiązku, skoro przecież nie oznacza to w żadnej mierze utraty ani zawieszenia uprawnień przysługujących radcy prawnemu. Pytająca podkreśla, że uzyskanie statusu bezrobotnego jest dla niej **niezwykle istotne** z uwagi na ubieganie się o środki finansowe z Funduszu Pracy

lub Europejskiego Funduszu Społecznego, o których jest mowa w art. 46 ustawy przywołanej w pkt 3 stanowiska.

Reasumując powyższe należy opowiedzieć się za poglądem, iż radca prawny (ciągłość takiego statusu występuje mimo czasowego statusu bezrobotnego, oraz mimo braku występowania chociażby jednej z form wykonywania zawodu przewidzianych art. 8 ustawy cyt. w pkt 2) **ma prawo i obowiązek dalszego prowadzenia sprawy z urzędu**, chyba, że sąd ją zwolni z tego obowiązku. Wyżej opisane sytuacje, tj. wykonywanie innej pracy zarobkowej, a także ewentualne osiągnięcie określonego przychodu może mieć bezpośredni wpływ na status radcy prawnego jako osoby bezrobotnej w rozumieniu przepisów ustawy wskazanej w pkt 3, ale będą prawnie indyferentne dla statusu pełnomocnika z urzędu oraz obowiązków z tym związanych.

W zakresie obowiązku **opłacania składki członkowskiej** należy przywołać przepis wskazany w pkt 5 stanowiska, który przewiduje **czasowe zwolnienie**, na wniosek zainteresowanej, z opłacania składek od następnego miesiąca po miesiącu zawiadomienia Rady OIRP o nabytym i udokumentowanym zaświadczeniem starosty powiatu statusie bezrobotnego.

*Przewodniczący Komisji
Etyki i Wykonywania Zawodu KRRP*

r. pr. Ryszard Wilmanowicz

